

Innspill fra NCD-alliansen til utdannings- og forskningskomiteen

Den norske NCD-alliansen består av Diabetesforbundet, Kreftforeningen, Rådet for psykisk helse, Nasjonalforeningen for folkehelsen og LHL, Landsforeningen for hjerte, lunge og hjerneslag. Vi samarbeider i kampen mot ikke-smittsomme sykdommer, fordi vi representerer de store sykdomsgruppene diabetes, kreft, psykiske lidelser, hjerte- og karsykdommer og kroniske lungesykdommer. Vi ønsker å gi følgende innspill:

Oppfølging av anmodningsvedtak, 3.1., nr. 63

Vi viser til Stortingets vedtak

Stortinget ber regjeringen legge frem en opptrappingsplan for innføring av et daglig sunt og enkelt skolemåltid for alle elever i grunnskolen, og komme tilbake i statsbudsjettet for 2026 med en plan for hvordan dette skal innføres.

Departementet legger frem en plan for hvordan dette kan trappes opp, men legger samtidig ingen penger i denne potten. NCD-alliansen er svært skuffet og stiller oss spørrende til om dette var intensjonen med vedtaket. Vi forventet at med opptrappingsplanen skulle det følge midler til oppstart og gjennomføring.

En ekspertgruppe utredet i 2023/24, på oppdrag fra regjeringen, kostnadseffektive tiltak som kan bidra til et sunnere kosthold i befolkningen. Gruppen anbefalte følgende kostholdstiltak:

- Gratis frukt og grønt til barn og unge
- Avgift på sukkerholdig drikke
- Forbud mot markedsføring av usunn mat og drikke til barn og unge
- Obligatorisk matmerking
- Reformulering og reduserte porsjonsstørrelser

Tiltak som kan støtte, supplere eller forsterke tiltakene over er blant andre gratis skolemåltid, å styrke mat- og helsefaget i skolen, samt subsidier og andre prisvirkemidler. NCD-alliansen ønsker å løfte ekspertgruppas anbefalinger om kostnadseffektive kostholdstiltak generelt, samt gratis skolemåltid og innføring av en sukkeravgift på sukkerholdig drikke/alkoholfrie drikkevarer spesielt. Vi er svært skuffet over at 2026-budsjettet ikke gir signaler fra regjeringen om at et gratis skolemåltid skal innføres; at det ikke er satt av penger til formålet. Videre vil vi understreke viktigheten av nok ressurser til implementeringen av *Forskrift om forbud mot markedsføring av visse næringsmidler særlig rettet mot barn*. Vi ber Stortinget påse at det avsettes midler til dette i budsjettet for 2026.